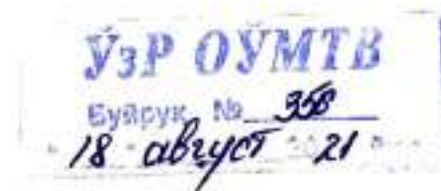

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

60210500 – Рангмасвир (дастгоҳли)
бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент 2021й.

1

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Камолiddин Бeҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил 14 август даги 3-сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил 18 август даги 356-сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаблари “Олий таълим давлат стандарти. Асосий қондалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабларини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи.....	4
1.1. Қўлланиш соҳаси.....	4
1.1.1 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим Малака талабнинг қўлланиши.....	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
1.2.1. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бакалаврнинг касбий фаолиятининг соҳалари.....	4
1.2.2. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бакалаврнинг касбий фаолиятларининг объектлари.....	4
1.2.3. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бакалаврнинг касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бакалаврнинг касбий вазифалари.....	5
2. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий концепциясларига қўйиладиган талаблар	6
2.1. Умумий концепцияслар.....	6
2.2. Касбий компетенциялар	7
Библиографик маълумотлар.....	8
Келишув варағи.....	9

1. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи

60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги шаклида амалга оширилади. Ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда таълимда бакалаврият дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим Малака талабининг қўлланиши

Олий таълимнинг ушбу малака талаби **60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.**

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

– тасвирий санъат соҳасидаги йўналиш бўлиб, миллий ва жаҳон тасвирий ва амалий санъати, ҳамда бошқа санъат турларининг ривожланишини, тажрибасини, ҳозирги жамиятдаги мавқеини, педагогик фаолиятнинг усулларини ўрганиш ва тадқиқ қилишга йўналтирилган воситалар, усуллар мажмуасини қамраб олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олинishi назарда тутилади.

1.2.2. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг объектлари:

- давлат ва нодавлат ташкилот, корхона ва муассасалар, компаниялар (фирмалар), ишлаб чиқариш бирлашмалари ва бошқалар;
- умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицейлар, касб-ҳунар коллежларидаги таълим тарбия жараёни.
- портрет, манзара, натюрморт, маиший, батал ва тарихий жанрларидаги асарлар яратиш жараёнлари.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишида ҳисобга олиниши назарда тутилади.

1.2.3. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- ташкилий-бошқарув;
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш;
- илмий-ижодий фаолияти;
- педагогик фаолият (академик лицейлар, ихтисослаштирилган рассомлик мактаблариболалар мусика ва санъат мактабларида);
- тадбиркорлик;

1.2.4. 60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг касбий вазифалари:

60210500 – Рангтасвир (дастгоҳли) таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим.

Ташкилий-бошқарув ҳамда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш;
- ташкилот, корхоналар, компаниялар (фирмалар)даги рассом ва дизайн соҳасига оид бўлимларни бошқариш;
- ташкилот ва корхоналар брендини шакллантириш;
- бирламчи ишлаб чиқарувчи бўгин ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишларнинг натижаларини баҳолаш;
- касбга оид муаммолар ечимларини амалиётга тадбиқ этиш, ишлаб чиқариш жараёнида сифатни бошқариш;
- замонавий ахборот технологиялардан бошқарувда фойдаланиш;

Ахборот-таҳлилий фаолиятида:

- бошқарув қарорларини қабул қилиш учун ташкилотнинг ташқи ва ички муҳити омиллари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш, қайта ишлаш ва таҳлил қилиш;
- қарор қабул қилиш, фаолиятни режалаштириш ва бошқариш учун маълумот тўплаш, ташкилотнинг ички ахборот тизимини яратиш ва унинг ишлашини бошқариш;
- касбга оид бадий ва эстетик тенденцияларни кузатиш ва прогноз қилиш;
- лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш;

- ахборот-таҳлил фаолияти натижалари бўйича ҳисобот тайёрлаш;

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқот институтлари ва марказларда тармоқлар ва соҳаларни замонавий бошқариш усуллари бўйича илмий тадқиқот ишларини амалга оширишда қатнашиш;
- касбга оид йўналишларни, тасвирий санъат объектларини ўрганиш ва тизимлаштириш;
- интернет тармогида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- илмий тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда катнашиш;
- тадқиқот натижалари ва ишланмаларни татбиқ этиш.

Тадбиркорлик фаолиятида:

- янги бизнес-лойиҳаларни шакллантириш ва амалга ошириш;
- бизнесни ташкил этиш, бизнес-режаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

2. 60210500 – *Рангтасвир (дастгоҳли)* таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

-дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

-Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиклол ғоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;

-табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

-инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳукукий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

-ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

-тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

-янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

-соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш укув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

-таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

-тегишли бакалаврият йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

-кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2 Касбий компетенциялар:

Портрет; манзара; натюрморт; маиший; тарихий; батал жанрларида; республика ва хорижда chop этилган Тасвирий санъатга оид илмий-техник ахборотларнинг илмий манбаларини ўрганиш; тасвирий санъат асари бўйича илмий-техникавий маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, таҳлил қилиш ва олинган маълумотларни тизимлаштиришда иштирок этиш *қобилиятларига эга бўлиш.*

– ижодий асар лойиҳалари мавзуси бўйича моделлар, методлар, дастурий ечимлар, воситаларни қўллай билиш;

– намунавий методикалар ва бошқалар бўйича экспериментал изланишларни ўтказиш ва уларнинг натижаларига ишлов бера олиш;

– ўтказилаётган ижодий изланишлар мавзуси бўйича образларни ишлаб чиқиш,

– композиция элементларини қайта ишлаб чиқиш ва уларни қўллай билиш;

– мавзули композицияни яратишда фикрлаш методларини қўллай билиш;

– республика ва халқаро миқёсида ўтказиладиган кўргазма ва танловларда фаол иштирок эта олиш;

– мустақиллик йилларида мамлакатимизда содир этилаётган ижобий ўзгаришларни дастгоҳли рангасвир асарларда ва хар хил жанрларда акс эттириб, ижодий кўргазмаларда иштирок эта олиш;

– замонавий ахборот технологиялар тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизмларини ишлаб чиқиш;

– касбга оид муаммолар ечимларини амалиётга тадбиқ эта олиш;

– ишлаб чиқариш жараёнида сифатни бошқара олиш;

– умумий ўрта, ўрта махсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича умумкасбий фанлардан замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб назарий ҳамда амалий машгулотларни ўтказа олиш;

– ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил эта олиш;

– ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машгулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни тадбиқ эта олиш;

– мустақил таълим ва ижодий кидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йуналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият жабхаси, бакалавриятнинг асосий таълим дастури (бакалаврият дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, тасвирий санъат, жанрлар, композиция, устахона ускуналари ва жихозлари, дастгоҳлар, мойбўёк, қилчўп(кист), планшет, подрамник, қалам, этюдник, ўчиргич, холст, мастихин, политра, сангина, пастель, кўмирчўп, разбавитель, масло, лак, акварель, гуаш, линейка, картон, қоғозлар, калька, миллиметровка, мальберт.

**КЕЛИШУВ ВАРАҒИ
ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ:**

Камолитдин Бехзод номидаги Миллий
рассомлик ва дизайн институти

Ректор Н. Сайфуллаев

202_ йил « » _____

КЕЛИШИЛДИ:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий таълимни
ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш маркази

Директор в.б. М. Эсонов

202_ йил « » _____

М.Ў.

Ўзбекистон Бадний академияси

Бош илмий
котиби Ф. Абиджанова

2021 йил « » _____

М.Ў.

П.П.Бенков номидаги
Республика ихтисослаштирилган
рассомлик мактаби

Директор У. Жакимов

202_ йил « » _____

М.Ў.

Республика ихтисослашган дизайн
мактаби

Директор М. Салахитдинов

202_ йил « » _____

М.Ў.